

Izhaja
dvakrat na mesec
ter stane za vse
leto 1 K 60 vin.,
za pol leta 1 K.

Naročnina in inserati
blagovolijo naj se
poslata upravništvu
„Rodoljuba“ v Lju-
bljani, vsi spisi in
dopisi pa uredni-
štvu „Rodoljuba“.

RODOLJUB

Za oznanila
plačuje se od štiri-
stopne petit-vrste
16 vin. če se enkrat
tiska; 24 vin. če
se 2krat, in 30 vin.
če se 3krat ali več-
krat tiska.

Pisma izvolijo naj
se frankirati.
Rokopisi se ne
vračajo.

5. štev.

V Ljubljani, dne 5. marca 1903.

XIII. leto.

Značilna volitev.

Iz Št. Jurja ob juž.
železnici, 28. febr.

V četrtek dne 26. februarja imeli smo po dolgem času pri nas občinske volitve. V živem spominu bode še marsikomu, zlasti vsakemu soobčanu, kakor tudi marsikateremu v širši in daljni okolici, kakšne volitve so bile pred tremi leti, koliko zmotnjav in razburjenosti so takrat povzročile.

Pred tremi leti začel se je namreč tudi pri nas boj, kakršnih se dandanes bide več po Slovenskem. Takrat zmagali so klerikaleci, a že danes — po treh letih komaj — morali so se umakniti naprednjakom, katerim so s tem zagotovljena trdna tla. Danes konzumarji šentjurski — a nikdar več!

Pred tremi leti so delovali v občinskem zastopu, za blagor občine in domačega ljudstva vneti postavniki, resni in skušeni možje iz trga in iz okolice, njim na čelu zaslužni slov. starosta dr. G. Ipavica.

Primeroma v istem času ja zlezel z velikim trudom in naporom na tukajšnji izpraznjeni župnijski stolček večletni domači kaplan V. Mikuš. Akoravno je bival tukaj že več let, vendar se s svojim, še tako sladkim obnašanjem ni mogel prikupiti nikomur — razen par tercijalnih devic in starih bab. Zato mu je šlo pri nameščenju trdo. Odločilni možje bi bili radi imeli miroljubnega in ljubeznivega župnika — in to skromno željico so si osmelili izraziti. Prvo-krat so bili uslišani — a ko je komaj po mesečnem bivanju bilo mesto zopet izpraznjeno — napel je naš kaplan Valentek vse sile in dobil je župnijo, kajti hotel jo je imeti na vsak način, samo da mu bo dana prilika — maščevanja.

Kmalu na to je prišel čas obč. volitev. To je bil pravi trenutek zanj — tega je hotel prvega porabiti! Kolikor je mogel, je sam obletal, drugam pa je pošiljal svoja mlada, jezična in drzna kaplana. Z različnimi obljubami in grožnjami si je pridobil nezavedno večino, jo nahujskal na vso moč proti tržanom in starim okoliškim odbornikom, tako, da ni prišel niti eden več v občinski zastop. Maščeval se je torej grozno — oznanjevalec miru in krščanske ljubezni. Nastopili so burni časi — časi kletve in sovraštva!

Ustanovila se je kmetijska zadruha, blaženi konzum in ustanovila se je posojilnica. Kako in kaj se je godilo v teh društvih, je bilo v prejšnjih časih v tem listu že večkrat ožigosano.

Vsled slabega poslovanja se je »zadruha« popolnoma zadolžila. Udje začeli so zapuščati društvo, videč, da so varani, da se jim niti najmanjša obljuba

ni izpolnila, začeli so glasno go-drnjati — ter nastopati sami proti konzumu in proti njih dušnim vodi-teljem — duhovnikom. A to še ni bilo dovolj, konzum sam je bilo pre-malo. Župnik je hotel klerikalni ob-činski zastop do dobrega izkoristiti za se. Njegova premetena butica je še našla, da je sicer velika cerkev — tudi še premajhna; poleg tega so še živinjski hlevi postali stari in ne-rodni. Z vso drznostjo je zahteval rudečelični župnik, da se mu na ob-činske stroške živinjski hlevi, ki so komaj kakih 20 let stari, prenare-dijo, »svinjski hlevi« pa po angleškem sistemu modernizirajo. Samo za svinjske hleve je zahteval malen-kostno vsotico 4000 K, kje pa ostane drugo? Ker mu pa tega občinski zastop vendar-le ni dovolil, marveč mu ponudil le majhno podporo, skle-nil je župnik vse prevreči — ter po-staviti svoje najbolj zanesljive ki-movce na krmilo.

Brzo se je razvila bujna agita-cija na vseh koncih in krajih, kon-zumarji letali so po celi fari, nabi-rali podpise in pooblastila. Bili so si svesti sijajne zmage, ali prišlo je drugače!

Na dan volitve prihrumeli so kmetje od vseh strani trumoma na volišče. Bilo jih je okoli 400. Kon-su-marji so imeli tiskane listke v raz-ličnih barvah — tudi rudeče — Ali ves napor jim ni pomagal ničesar. Smešno je bilo od strani gledati, kako so klerikalni podrepniki švigali s skritimi listki od volilca do volilca, ali kmetje so te fajmoštrove tiskane listke pometali v cestno blato in pro-sili so, da se jim da skromno pisan listek. Bila je že večina za parolo — le fajmoštra ne! Naj številke go-vore: III. razred je volil od osmih zjutraj do treh popoldne; oddanih je bilo 174 glasov — od teh za kon-su-marje 53; II. razred je volil od pol-štirih do šestih; od 104 glasov so do-bili konzumarji 25; I. razred je volil do sedmih; od 42 glasov so dobili konzumarji samo 6.

Župnik in kaplan sta pridno nad-zorovala volitev. Komisija je posto-pala strogo, nepristransko, da ji ni mogel nikdo ugovarjati. Ko so kon-sumarske ovce opazile, da jim ni re-šitve, dasi so tudi z goljufivimi po-oblastili hoteli voliti, začeli so se sramovati in so se odstranili. Tudi kaplana sta jo pobrisala — le fajmo-šter je vstrajal s presledki skoraj do konca. Hotel je pač na vsak način s svojo »čestito« navzočnostjo počakati največje blamaže, katerih je dočakal v svojem še mladem življenju, pre-cejšnjo obilico —! Prebavljal je vse slabe in osoljene dovtipe, ki so leteli na njegovo blagoslovljeno osebnico, z največjim samozatajevanjem. Ko je bila zmaga v drugem razredu nazna-njena — postal je že mrak — Ave Marija je odzvonilo. Ta trenutek po-

rabi kmet, eden največjih prejšnjih konsumarjev, ter predlaga komisiji naj se zmoli angeljsko češčenje, »da ne bodo, oni« mislili — če smo liberalci — da ne znamo mo-liti!« Burno odobravanje mu je bilo v zahvalo. — Strel zagrmi — kon-sumarji se stresejo — zmaga v pr-vem razredu je bila itak zagotov-ljena.

Fajmoštru so začela tla pod no-gami goreti, postajalo mu je v dvo-rani vroče — urnih krač jo je od-kuril še pred končnim izidom, vedoč, da ga nič dobrega ni čakalo. Za njim jo je skrivno, eden za drugim pobri-sala vsa črna druhal. In prāv so imeli, prihranili so si marsikatero bridko!

Med zmagovalci pa je vladalo veliko veselje in vsak se je čutil ne-kako dolžnega, da se malo pošali in pozabavlja nad »fajmoštrovci«. Smi-lili so se nam — zapeljane dušice. Upamo, da se spametuje to majhno krdelce ter zapusti že razpokano lad-jico — ki jo gugajo neizprosni ve-trovi na vse strani. Vi pa, napredni možje, združujte se le vedno trdneje, oprijemljite se drug drugega ter na-stopajte vedno v znamenju napredka in svobode. Pri vsem tem pa ne po-zabite onih, ki so vas razdružili naj-pred s tržani, ki so bili in bodo zmi-raj vaši najbolj odkriti prijatelji — sedaj pa še z vašimi ožjimi sosedi! Na dan volitve ste se lahko teme-ljito prepričali, da tržani niso bili okoličanom nikdar sovražni. Le du-hovniki so napravili to so-vraštvo umetno — zato, da bi Vas same lažje komandirali, potem izkoriščali za svoje namene, napolnjevali le svoje — nikdar site žepe. Samo oni hočejo imeti krmilo v rokah, da nas ložje osužnjijo, poteptajo, potem pa zavrtijo nad vašimi izsušenimi gla-vami neizprosni klerikalni bič. Kmetje, zapomnite si to! Začeli ste se postavljati na lastne noge — napredujte tako. Duševnih voditeljev in sveto-valcev sploh, pa si iščite le tam, kjer Vam nudijo odkrito, pošteno srce. Proč z vsem tujim, najbolj pa zaničujte našemu narodu naj-boljškodljivim, tujim, brezvestnim, črni klerikalizem, kojega najsi-lovitejši zastopniki in razširjevalci so mladi duhovniki. Storite svojo krščansko dolžnost, ki jo cer-kev od vas zahteva — a ogi-bajte se v vseh drugih rečeh teh ljudi! Samostanost, svoboda, bodi Vam svetla zvezda juternica, katera vam razvetljuje začetno pot naprej — do popolne zavednosti in blagostanja!

Skomine po Dalmaciji.

Dalmacija je dandanes najbolj zanemarjena avstrijska dežela. Av-strijska uprava se za to deželo tako malo briga, kakor da ji je v nad-

logo. In vendar ni nobena pokrajina tolike važnosti za razvoj industrije in trgovine, kakor bi to lahko po-stala Dalmacija. O tem morajo za-slepljene avstrijske vladne kroge opozarjati šele tuje, ki znajo misliti na bodočnost.

Zadnje dni so se oglasila z dveh strani zanimanja za Dalmacijo. Ne-davno je izišel v glasilu ogrskega ministrskega predsednika iz peresa dr. Havassa članek, v katerem se razlaga, da je Ogrski treba iz indu-strijskih in trgovskih ozirov Dalma-cije. Brez dalmatinskih pristanišč da ni mogoče samostalno carinsko pod-ročje. Pisec je že tudi napovedal pre-davanje v društvu za deželno indu-strijo o važnosti Dalmacije za ogr-sko ekonomijo. Pred vsem hočejo ogrski gospodarski krogi delovati za železnico Bugojno Aržano, da se Spljet neposredno spoji z Budim-pešto. Posebno velike važnosti bi bilo, ako se izvede promet iz Rusije na Jadransko morje preko Ham-burga, Berolina, Oderberga, Budim-pešte v Spljet, od koder bi potem posredovali parobrodi preko Sue-škega zaliva. Končno poziva pisec ogrske kapitaliste, naj obiskujejo Dalmacijo, da zanesejo zanimanje za to deželo po celi Ogrski.

Druga država, ki se tudi inten-zivno briga za Dalmacijo, je Italija. Neki »vplivni« italijanski parlamen-tarec piše v »Information« glede ita-lijanskih aspiracij: »Italija ne bo nik-dar opustila svojih »pravice« do Dal-macije, tudi tedaj ne, ako bi ita-lijanski element popolnoma izginil iz te dežele. Hrvatje si delajo prazne iluzije, ako upajo, da bi uresničili z Dalmacijo in Istro velik hrvatski državni stvor. Niti administrativne spojitve Dalmacije s Hrvatsko ne morejo (!) Italijani trpeti. Za Italijo je Dalmacija važnejša, kakor vsa druga nabrežja ob Adriji, ker Dal-macija obvladuje Jadransko morje ter tvori zid za slovanske dežele za njo.«

Kako si mislijo Italijani izpolni-tev teh svojih »upravičenih« zahtev do Dalmacije, seveda ni znano. Morda bi jim naj trozveza k temu pripo-mogla. Ali so že popolnoma pozabili na Vis? Še bolj smešni pa so računi, da bi naj Avstrija zamenjala Dalma-cijo za — Albanijo, do katere ima Avstrija ravno tako malo pravic, kakor Italija. Odločilne avstrijske kroge pa bi ti lačni pogledi na Dal-macijo od zunaj morali opozoriti, kako veliko bogastvo ima naša mo-narhija v Dalmaciji, ako bo znala te zaklade pametno izkopati.

Italija, Avstrija in Al-banija.

V italijanski zbornici se je te dni izigrala precej smešna zadeva, ki pa vendar opozarja, kako se v

gotovih krogih smatra trozveza za nekako molzno kravo. Člani demokratske opozicije so namreč s popolno resnobo interpelirali v zbornici, ali jamči trozveza Italiji za razširjenje zemlje v slučaju, da si misli Avstrija prilastiti katere balkanske pokrajine. Italijanska levica želi nadalje vedeti, ali bi hotela Avstrija v slučaju, da bo odkorakala s svojo armado proti Solunu, popustiti Italiji v »odškodnino« Dalmacijo ali Trst ali Južno Tirolsko. Kakor znano, govorijo v Italiji že leta sem o delitvi Albanije ter si sploh lastijo neko zgodovinsko pravico do te dežele. Seveda tudi vedó, kake zapreke bi jih čakale, zato bi bilo Italijanom seveda najljubše, ako bi hotela Avstrija iti zanje po kostanj v žrjavico, Italija pa bi brez muke in truda prejela kako urejeno avstrijsko pokrajino v odškodnino za to, do česar itak nikake pravice nima. Tudi ne čutijo Albanci nikake potrebe, se izneveriti turški nadvlasti, a to največ iz verskih ozirov. Albanci, so namreč po večini mohamedani in kot taki niso bili nikoli izpostavljeni turškemu nasilju; sultan je temveč od nekdanjega protektorata Albance jih uvrstil v visoke vojaške in uradniške službe. Zato pa je italijanska »usmiljenost« nepotrebna. Ker pa bi tudi Italija s svojo vojaško močjo ne mogla dežele osvoboditi ter zdrževati v redu, bilo bi ji seveda najljubše, ako bi se hotela Avstrija v imenu trozveze lotiti kočljivega vprašanja.

Macedonsko vprašanje.

Sedaj ko se vsi politiki kosajo z macedonskim vprašanjem, poprijeli so se ga celo ljudje, ki žive le za mrtvo znanost. V dunajski »N. Freie Presse« se je oglasil k temu vprašanju tudi profesor Jagić. Vsi listi kritikujejo sedaj njegovo razpravo. Novega sicer ni povedal mnogo Jagić, a iz splošnega slovanskega stališča se njegovi razpravi očita prevelika mrzkost. Pisec nima upanja, da bi avstrijsko ruski reformni načrti imeli kaj uspehov, ako so vstasi že pripravljeni na vstajo. Najmanj pa je še pričakovati, da bi Turška ugodila zahtevi glede razoroženja Arnavtov, ki so najvernejši sultanovi podložniki. Da se je macedonsko vprašanje tako razpletlo, tega da je edino le Rusija kriva, ki je že po turško-ruski vojni hotela ustvariti Veliko Bolgarijo. — Albanci prirejajo po celi deželi protestne shode zoper reforme. Svoje proteste prisegajo na koran. Otomanski banki se je že naročilo, da izdela službovnik, po katerem bo upravljala macedonske vilajete. Sultan je že tudi začel izvrševati politična pomiloščenja, kakršna zahtevajo reforme. — Srbski listi protestujejo zoper vesti, kakor da Srbija želi, naj se sedanje stanje v Macedoniji ohrani. To bi pomenilo uničenje Srbov in Albancev. Ako želi Rusija rešiti svoje pravoslavne brate, ne sme jim vezati rok. — Tudi iz Bolgarije sluti sultan še vedno nevarnost. Sultan je opozoril avstro-ogrškega in ruskega poslanika, da se mu zdi obnašanje Bolgarije sumljivo. Vkljub temu, da je bolgarska vlada izjavila, da hoče potlačiti macedonske odbore, delujejo še vendar vsi ti odbori kakor prej

in podpira jih vse bolgarsko časopisje.

Reforme za Macedonijo.

Že so se začele oglašati kritike o avstrijsko-ruskih reformnih načrtih. Bolgarsko in srbsko časopisje presoja načrte precej malodušno in nezaupljivo. Tudi Macedonci so se že izjavili, da so reforme nesprejemljive, tudi če bi več nudile, kakor avstrijsko-ruske, dokler vevlasti ne jamčijo, da se bodo tudi izvršile, temu jih prepuščajo na milost in nemilost turški vladi. Bolgarski list »Večerna pošta« imenuje reformne načrte »mednarodni cinizem« ter napoveduje vojno in ustajo. Vendar so treznejši Macedonci voljni počakati, ali se bodo predlagane reforme izvedle, preden reforme povsem zavržejo. Albanci so ostali slej ko prej neizprosni, posebno oni v Djakovu in v Mitrovici napovedujejo boj do skrajnosti. In ker imajo več svojih ljudi v sultanovi bližini, katerim sultan vse zaupa in veruje, ni izključeno, da bodo istega pregovorili zase. Posebno v Srbiji so z načrti nezadovoljni, ker se v istih prav nič ne omenja usode srbskega ljudstva v Stari Srbiji. Tudi prevladuje mnenje, da so reforme neizvedljive, dokler se Albanci ne razorožijo. Nezadovoljnost v Bolgariji je pač umljiva s praktičnega stališča. Tako med uradništvom kakor tudi med častniki je jako mnogo agitatorjev, ki so si rešitev macedonskega vprašanja čisto drugače snovali. Računali so na razširjenje bolgarskega ozemlja s tem pa tudi na ugodnejši avanzma ker bi se število uradnikov in častnikov moralo znatno pomnožiti. Nesebično sodijo reformne načrte na Grškem in Rumunskem, kjer so iste tudi s splošnim zadoščenjem sprejeli. Tudi v Italiji imajo svoje pomisleke proti avstrijsko-ruski akciji. Italijanska vlada je poslala polkovnika Signorileja v Macedonijo, da se na lastne oči prepriča o razmerah ter poroča vladi. Istočasno sta se ustanovila v Milanu dva odbora, eden za Macedonijo, drugi za Albanijo, ki nabirata denar za ustaše.

Domače in razne novice.

— **Zopet „Petrov novičič“.** »Soča« piše: »Prim. List« je priobčil v svoji predzadnji številki velik slavospev papežu Leonu XIII. Koncem slavospeva, polnega poezije, pa se spušča v golo prozo, in sicer v tisto, katero prikazujejo posvečeni gospodje ob vsaki slovesnosti. Najprvo so polni Boga in njegove milosti, nebes in rajskega veselja, in ko so poveljčali dosti sami sebe, rekajo na koncu kar nakrat: Daj! Tako je tudi na koncu slavospeva papežu, ki obhaja te dni 25letnico svojega pontifikata, poziv na Petrov novičič. Daj! — Vsa čast papežu, kolikor si je je zaslužil in kolikor mu je gre, ali da bi sedaj zopet nabirali med našim siromašnim ljudstvom Petrov novičič, to pa ne gre. Ni nikakega povišanja in nikakega vzroka. 25letnica pontifikata pač ne more biti povod za nabiranje denarja za Vatikan. Obhajajo jo lahko sicer povsem sijajno, z vsem pompom, po celem katoliškem svetu, saj imajo za to vse pri-

prave na razpolago, ali da bi ob jednem »fehtali«, te umestnosti pa ne vidimo. Za to tudi ni nikakega vzroka. Ako bi bil kak vzrok, bi bil ta, da bi se papežu slabo godilo. Toda papežu se ni še nikdar slabo godilo, pa se mu tudi ne bo. Papež sicer je mož, ki živi jako zmerno in redno ter ima zahvaliti prav zmernost in rednost za svoje dolgo življenje, ali »Vatikan« pa bržčas ne živi tako. V Rimu je na tisoče duhovnov, visokih kardinalov in redovnikov, ki imajo sicer bogastva na milijone, ali nikdar nimajo dosti. In ti pobirajo denar, »darovan papežu«. Tem gospodom pa se tudi ne godi slabo. Le pomislite, ljudje božji, da po naših vaseh živijo najbolje g. kanoniki in škofje, kaj mislite, da se more potem najvišji posvečeni gosposdi v Rimu slabo goditi? Kaj še! Vsega imajo v preobilici — zategadel pa je naravnost greh, izvajljati sedaj zopet iz žepa ubogega kmeta Petrov novičič za papeža, iz žepa ubogega kmeta, kateri ne more niti davkov plačati in kateremu zmanjka še za sol. Papež ne potrebuje nič več, duhovna gospoda v Rimu šteje milijone premoženja, zato je sedanji zopetni poziv za nabiranje Petrovega novičiča le predrzen atentat na žep ljudstva, ki si služi novce za vsakdanji kruh v potu svojega obraza. V ostalem pa smo Slovenci v primeri z drugimi bogatejšimi narodi tekom let vrgli Vatikanu v žrelo že toliko denarja, da prav z mirno vestjo lahko mirujemo pol stoletja. Zato je na zopetni poziv: Daj! umesten edino le odgovor: Nič!

— **Kaplan Ivan Bešter.** Z znanega shoda narodne stranke v Kostanjevici dobro poznati kaplan-junak Ivan Bešter živel je začasno na počitnicah pri svojih ožjih rojaki na Jamniku v Selški dolini. Ker je imel časa v izobilju, sklical je za dan 23. novembra l. l. shod na Jamnik, na katerem je z raznimi neresnicami hujskal Jamničane k protestu zoper sklepe občinskega odbora selškega iz seje dne 20. novembra in osobito proti nameravanemu razširjenju selške šole v trirazrednico, za katero se je izrekel selški občinski odbor. Za prireditve tega shoda mu je škofjeloško sodišče prisodilo potem tudi primerno denarno nagrado, katero je pa moral seveda pri sodišču založiti — naš junak. Župan selški, g. Fran Šliber, je potem v seji občinskega odbora z dne 7. januarja t. l. z ostrimi besedami ožigosal neresnično ščuvanje kaplana Beštra na shodu v Jamniku glede sklepa o razširjenju selške šole v trirazrednico ter navzočemu Beštru v javni seji in v obraz očital, da je neresnico govoril na gorenjem shodu, da je lagal in obrekoval. Naš junak Bešter je uložil potem štirideseti dan po dogodku proti županu Šliberju zavoljo žaljene časti zasebno obtožbo, na katero se je vršila včeraj, dne 27. februarja, glavna razprava pred škofjeloškim sodiščem. Proti obtožbi je nastopil župan Šliber dokaz resnice, s katerim je po triurni razpravi tudi popolnoma prodril ter bil od obtožbe oproščen kaplan Bešter pa obsojen v stroške. Poslednjemu seveda ni ugajala taka sodba ter je takoj priglasil proti isti vzklic. O izidu

vzklicne razprave bomo svojeodobno poročali ter tedaj tudi nekoliko podrobnejše osvetlili ta za naše kranjske razmere zelo karakteristični slučaj.

— **Zopet Anton Mezeg.** V sobotni številki »Slovenca« si je upal Anton Mezeg, župnik v Špitaliču, s predrznostjo tajiti, kar smo mi pisali o njem pred 4 tedni. Takrat smo nekako površno povedali, da je Mezeg v začetku januarja t. l. neki dan spal v Loki z dvema mladima dekletoma, izmed katerih jedna je prejšnja njegova kuharica ter je znana, da ji je trn izdiral. Tudi smo povedali, da so se on in obe dekleti podpisali z napačnim imenom v knjigo tujcev v dotični gostilni, kjer so spali. Za vse to smo imeli že takrat zanesljive priče in dokaze ter smo Mezega samo zato malo ošvrkali, da bi se ta grešnik kaj poboljšal. Cele 3 tedne je molčal. Prisilili pa so ga, da je napravil neko izjavo v »Slovenca« od zadnje sobote, kjer vse to taji, kar je res. Kdo ga je prisilil, to si lahko mislimo, ker je v Ljubljani »popravkarsko društvo« in vlada morala sv. Liguorija. Mezeg se je obojega poslužil. Vsled te njegove predrznosti mi danes še enkrat povemo: 1.) Da je Mezeg ležal v dotični gostilni z dvema dekletoma Franco in Micko Čemažar iz Selc. 2.) Da je on ti dve dekleti zato nagovoril. 3.) Da so se podpisali z napačnimi imeni Micka in Franca Čenčič iz Česnjice in Anton Lomek. 4.) Da je Mezeg po noči lazil po hiši in zašel v napačno sobo, kjer je ležala hišna gospodinja, katera ga je pošteno ozmerjala. 5.) Da sta dekleti tudi hodili v spodnjih krilih po hiši in iskali Mezga. 6.) Da so šli zjutraj zgodaj proti kolodvoru. 7.) Da je Mezeg izrekel besede: »Včasih sem bil muha, sedaj sem pa lev«. Za vse to imamo dokaze: 1.) knjigo tujcev, 2.) neko pismo, katero imamo v rokah in, ki je je pisala ena izmed deklet, v katerem vse to prizna, kar smo pisali. In če Mezeg ne bode hitro tiho in ne zleze takoj pod klop, povedali bomo še več in priobčili celo pismo, ki nam je na razpolago in v katerem bode svet spoznal, kakšen zapeljivec deklet je duhovnik Mezeg. Obelodanili bomo tudi besede njegove prejšnje kuharice, katere bodo značilne, kako nasiljen je Mezeg v gotovih stvareh n. pr. za izdiranje trna. V svoji izjavi pravi Mezeg, da smo ga zato napadli, ker je podrl liberalno trdnjavo v Podkraj. Anton Mezeg, (ali Anton Lomek, kakor se je podpisal v Škofji Loki) molčite in delajte pokoro za svoje grehe! Vemo sicer, da ste za podiranje trdnjav jako vneti, vendar se Vas ne bojimo prav nič ter bomo brezobzirno razkrivali Vaše lepe dogodke in vseh drugih sobratov Vašega mišljenja, dokler ne boste nehali od Vašega neizglednega življenja. Kaj bode sedaj Mezeg odgovoril, na to smo radovedni. Imamo dokaze na papirju in priče in bi se radi še malo spoprijeli z Mezgom! Škof ga pa lahko postavi takoj za dekana s štirimi kuharicami.

— **Sleparije pri konzumnem društvu v Rečici.** Pri celjskem okrožnem sodišču se vrši sedaj zanimiva kazenska razprava zo-

ner konzumno društvo v Rečici v Savinski dolini. Na obtožni klopi sedi 16 udov, med njimi kaplan Melhijor Zorko, njegov brat, poslovodja konzuma Jos. Zorko, župnik Jos. Ulčnik, revizor »Gospodarske zveze« Vekoslav Pelc in cela vrsta zaslepljenih, nevednih kmetov. Predseduje deželno sodni svet. dr. Gregorin, zagovornika sta dr. Šusteršič in — dr. Hrašovec. Obtožnica pravi, da je društvo prodajalo blago vsakomur, bodisi član ali ne ter s tako sleparsko konkurenco uničilo več malih obrtnikov. Pelc je falsificiral bilance ter zatajil 1800 K dobička. Poklicanih je mnogo priči, ki dokazujejo, da sta oba kaplan, Zorko in njegov brat najbolj sleparila. Tu se pač hitro uresničuje pregovor: Kdor drugemu jamo koplje. Ni se še do dobra ohladila porotna klop, na katero so spravili ti konzumni brezvestneži nedolžno žrtev, obrtnika Perehlina, ko že sami na njej sede. O izidu bomo poročali.

— **Nečuveno klerikalno falotstvo.** Odkar je dr. Pikl razkril sleparije v marnberškem konzumu in s tem provzročil, da se je uvedlo kazensko postopanje proti konzumarjem, so slednji popolnoma zbesneli. Na najrazličnejše načine so se hoteli maščevati. »Dr. Pikla moramo noter spraviti«, je bila njih vsakdanja grožnja in »Slovenec« jim je vrlo stregel. Vse je bilo brezvpešno. Zdaj pa so si izmislili satsansko lumparijo. Ovadili so dr. Pikla pri državnem pravdnistvu, češ, da je lani v disciplinarni zadevi proti sodniku Viscontiju Klobučarja in pokojnoga Žmavca napeljeval h krivemu pričanju. Štiri katoliške priče, dekan Hecl, Klobučar, Trobej in Veras (uradnik banke »Slavije«) so nastopile in unisono potrdile »hudodelstvo«. A dr. Pikl je te »priče« kmalo postavil na laž in dokazal, da so si konzumarji to njegovo »hudodelstvo« **naravnost izmislili.** Posledica je bila, da je državno pravdnistvo postopanje ustavilo. »Slovenec«, ki se je te zadeve s slastjo polastil in obljubil, da bodo izidu »preiskave« (vršile so se pa samo predpoizvedbe) poročal, **naj sedaj poroča!** Pri tem pa naj nikar ne pozabi svojim »bralcem« dati na znanje, da se je ost obrnila sedaj proti njegovim ljubljencem, ki konzumskega »šmira« še nimajo dovolj. Prezgodaj si triumfiraj, lažnjivi »Slovenec«! — Obširnejše poročilo nam je obljubljeno. Iz istega bo razvidno, kako brezvestni faloti so naši klerikalci.

— **Občinski odbor v Idriji** je imel v soboto sejo, v kateri je prišla na razpravo po socialnih demokratih nasvetovana demonstracija, ki zahteva: 1) Za delavce se napravi nov, četrti volilni razred; 2) občina naj poskrbi, da se za delavce napravi javna čitalnica in primerna knjižnica; 3) store naj se primerni koraki za poddržavljenje idrijske mestne realke; 4) občinski odbor naj stori, kar je mogoče, da dobi Idrija železniško zvezo. Župan g. Lapajne je izjavil, da on kakor ves občinski odbor popolnoma soglašajo z zadnjimi tremi točkami te resolucije, kar pa se tiče prve točke, premembe obč. volilnega reda, ne more obč. odbor o njej sklepati, ker ni

kompetenten. Stvar spada namreč v deželni zbor.

— **Volitve v Polzeli.** Pri občinski volitvi v Polzeli dne 2. marca so klerikalci v I., II. in III. razredu popolnoma pogoreli. Živeli zavedni in pametni Polzelani!

Razsodni volilci.

— **Boj za »Südmarko«.** »Südmarka« si je poklicala iz Vestfalskega nekega Nemca, da je kupil v Št. Ilju nad Mariborom slovensko posestvo. Ta možic ceni pa dobiček višje nego ideal nemškega mostu do Adrije. Dobil je posestvo od »Südmarke« za nizko ceno in seveda pri segel, da ga ne prepusti Slovincem v roke. Potem je pa pisal nekemu vplivnemu Slovincu, naj bi mu prekrbel za zemljišče slovenskega kupca, kajti — kakor trdi — je pravzaprav »prijatelj« Slovencev, toda rad bi dobil baje od slovenskega kupca dvakrat toliko kakor je on »Südmarki« plačal. Priznate gotovo, da je moder kupčevalec! Pred nedavnim časom je prišel v Celje iz Dunaja tudi neki premožen Čeh, ker je izvedel, da bi dr. Jabornegg rad zabarantal neko veleposestvo. Čeh je mislil, da je Jabornegg Slovenec, ker se mu je ime zdelo slovensko, zato ni tajil, da je Čeh. Dr. Jabornegg, ki se je rodil v slovenski bajti na Gorenjskem, ki je pa danes »Südmarkovec«, pa ni ugajalo, da je kupovalec Slovan in ponudil bode baje svoje posestvo rajši kakemu priporočencu »Südmarke«, seveda če bode za tak nemški čin shranil tisočakov dobička. — »Domovina« dostavlja: Bogve kako naglo namreč nemška pšenica pri nas tudi ne gre v klasje, kajti Nemec in nemčur je pri nas koristolovec in dela za nemštvo navadno le, dokler ima od tega korist. Nam je tak boj nemogoč, ker v ta namen ne dobimo od nikoder tisočakov, kakor »Südmarka« iz Pruskega. Vzbuja jmo pa narodno zavest v mlačnejših in navajajmo nemarneže s svetom in dejanjem k skrbnemu gospodarstvu, da ne bodo prehajala naša posestva v tuje roke. Na Poznanskem so porabili Prusi za ponemčenje Poljakov več sto milijonov mark, pa pruski Poljaki so danes vendar gospodarstveno močnejši nego so bili poprej, kajti ravno grozeča nevarnost jih spodbuja k tem žilavejšemu delu. Ne cenimo torej pruskega dela prenizko, toda tudi obupati ni treba. Delajmo, pridno delajmo, in ne udajmo se!

— **Kršenje obrtnega reda.** Piše se nam: Čemu so zakoni? imamo vzrok vprašati tudi v postojinskem okraju. Pred dobrim letom ožigosal je neki veleugleden veljak v dunajskem strokovnem listu »Austria« kričeče razmere glede pekovske obrti, a la Št. Peter na Krasu in Trnovo pri Ilirski Bistrici, kjer se je podelila pekarska obrt pred par leti dvema ženskama, in to od strani slavnega c. kr. okrajnega glavarstva. Kje je tukaj takozvani »Befähigungs Nachweis«? Slavno c. kr. okr. glavarstvo ostalo je na dotičen dopis gluho, oziroma ni dobilo niti v roke omenjenega dopisa, ker je ostalo vse pri starem. Če pojde tako naprej, potem ni pekarija nobena obrt več. Čemu se mora še obrtnik uditi, ko se podeljuje pravica peči in prodajati kruh vsaki ženski, in sicer za male stroške,

če prav več proda kakor pek, kate-rega obdačijo, da je — jo!

— **Tečaj za gornike in vinogradnike na Grmu pri Novem mestu.** Vsled sklepa slavnega deželnega odbora v IV. seji dne 21. junija leta 1901. priredi vodstvo deželne kmetijske šole na Grmu letos drugi tečaj za gornike in vinogradnike. V tem tečaju, kateri se začne 9. marca zjutraj, ter konča 15. marca, podučevalo se bode gornike in vinogradnike praktično v vseh spomladanjih delih »novega vinogradstva«, osobito tudi v suhem cepljenju trt na zamaške in v mahovitnem ali stratificijskem cepljenju. V mesecu juniju enkrat, sledi za iste udeležence drugi tečaj za poletna vinogradska dela. Tisti gorniki in vinogradniki, kateri se žele tega tečaja udeležiti, zglasijo naj se glede sprejema pismeno ali ustmeno pri vodstvu na Grmu, oziroma pridejo naj dne 9. t. m. do osme ure zjutraj na Grm. Revnejšim udeležencem se podeli primerna denarna odškodnina za potovanje in mudenje na Grmu. Želeti je pač, da se tega tečaja dosti vinogradnikov udeleži.

— **Samomor 12 letnega dekleta?** V Prevalju se je izgubila 12 letna šolarica Marija Kučej. V soboto zvečer dne 12. svečana t. l. je bila doma kaznovana in zato je zapustila dom in se ni več vrnila. Domači so začeli kmalu slutiti nesrečo. Popraševali so po njej in jo iskali povsod okolu, a zastoj. Nihče je ni videl, nihče ni ničesar o njej slišal. Ali se je ponesrečila, ali pa si je sama poiskala v valovih smrt, se ne ve.

— **Poskušen umor.** Dne 24. m. m. ob pol 10. uri ponoči je na Trati pri Cerkljah dosedaj neznan zločinec ustrelil skozi okno na gostilničarja Lovrenca Hacina, brezdvomno v namenu, da bi ga umoril. Hacin je stal v sobi kake tri metre oddaljen od okna in ga je krogla zadela pod levo pazduho in ga k sreči le lahko ranila. Krogla, ki se je našla, ima 9 mm v premeru. O storilcu še dosedaj ni sledu.

— **Z vspehom dovršeni pustni dnevi v Boh. Bistrici.** Kakor znano, je vedno dosti boja, klanja in raznega pretepa tam, kjer se gradi kaka železnica. Na pustni večer se je le-to zgodilo: Neki delavec je pred »Andrejkovo« gostilno na cesti udaril 8 let staro hčerko Miha Grobota z ročico od voza tako po glavi, da je otrok nezavesten obležal na cesti in dobil 6 cm dolgo rano na glavi. — Kasneje stegli so se v isti gostilni tako, da so Andrejčku vse po hiši in zunaj hiše polomili in šipe pobili ter dva z nožmi močno obklali, eden pa je od oštirja v hrbet vstreljen. Krogla ni moč dobiti; mož leži v bolnišnici. V železniškem hotelu je bil tudi eden obklan.

— **Porotne obravnave.** Na zatožni klopi je sedel 26 let stari delavec Anton Žagar po domače Urbanov iz Mednega zaradi hudodelstva izvršenege ropa in poskušnega dejanja zoper nenravnosti. Po tajni obravnavi je bil obdolženec vseh zatoženih dejanj po izreku porotnikov krivim spoznan in na 14 let z 1 postom na mesec poostrene težke ječe obsojen. 2. Pri popoldanski obravnavi se je imel zagovarjati zaradi hudodelstva tatvine Ivan Jerše po domače Križan, samski delavec iz Viča ker je dne 10. svečana t. l. vzel pred prodajalno Ane Vesel v Prešernovih ulicah tam visečo srajco in jo potem tesarju Andreju Zormanu za 1 K prodal. Ko je rayne hotel drugo tatvino na jedvaki način izvršiti, so ga zasačili in odvedli v zapor. Ivan Jerše je zelo na slabem glasu ter je bil zaradi raznih zločinov 25 krat kaznovan med temi nič manj kot 12 krat zaradi tatvine. Ker je obdolženec, ki je bil zaradi nepoboljšivosti tudi že v prisilni delavnici, tat iz navade, obsojen je bil na 5 let težke z 1 postom na mesec poostrene ječe.

— **Ukraden bicikel.** Na Vranškem je bil gostilničarju Francetu

Hartmanu ukraden bicikel, vreden 160 K. Tat se je odpeljal z njim proti Ljubljani in ga je najbrže skušal tukaj prodati.

* **Papežev jubilej** se je v Rimu praznoval v cerkvi sv. Petra. Ljudstva je bilo mnogo zbranega, a deževalo je tako, kakor bi iz škaf-fov lilo.

* **Poroka na srečkanje.** V Secaucus pri New Yorku je vse ženstvo do skrajnosti razburjeno ter obžaluje mladega, krepostnega in krasnega hlapca, kateri je nehoté prišel do originalnih misli poročiti se z ono krasotico, katera ga bode dobila potom srečkanja. V to svrho dal je Frank Klickler — tako se namreč imenuje naš Adonis med secaucuskimi hlapci — tiskati 500 srečk in več sto lepakov, kateri nazznanjajo občinstvu v New Jersey, da se je vršilo dne 23. februarja v hotelu Washington srečkanje za ženitev najlepšega mladeniča Frank Klicklerja. Srečka stane le 25 centov. Ženske — tudi naše newyorške — se zanimajo za čudno loterijo v toliki meri, da je ženin nepoznane nveste skoraj že vse srečke razprodal.

* **Levica naj ne ve . . .** V proslavo svoje 25letnice je papež pogostil tisoč revežev, nad 100 oseb iz višjih svojih krogov pa je povabil, da so pogoščenje gledali ter potem raznesli po deželi slavo o papeževi radodarnosti. Prišlo je seveda mnogo več lačnih, a ker je hotel papež imeti ravno impozantno število 1000, so vse ostale gladne, kruljeve in slepe reveže zopet odpravili. Ko se je ta tisočERICA najedla ter slišala dolgo himno na sv. očeta, dobil je še vsak blagoslovljen rožni venec, in šli so zopet v staro svojo bedo, dalje stradati, zmrvovat in krast. Rožni venec jih bo spominjal, da so se enkrat v življenju najedli. Papeževim milijonom bi se pa ne poznalo, ako bi tudi vsak dan nasitil reveže.

* **Iz samostanov, župnišč in podobnih skrivališč.** V Kalwaryji v Galiciji je bernhardinski menih pretepal s pestmi in palico staro ženo, ki je bila v samostanu v službi, tako hudo, da je bila vsa črna po životu. Sodišče je obsodilo meniha na 7 dni zapore. Žena je služila duhovnim gospodom za letno plačo — 15 gld. — V Arezzo v Italiji je bil obsojen duhovnik don Fernando Pasquoni radi tatvine v 8 mesečno ječo. — Porotniki v Krakovu so obsodili bivšega duhovnika Brzezickega zaradi raznih sleparij v trimesečno ječo. — Zakonska J. in Jožefa Böhm v Stublangu sta imela v najem romarsko hišo kot posebna zaupnika duhovnov. Pobožnim romarjem — možem in mladeničem — sta pri tem za dobro plačilo dajala tudi svoje hčerke v spalnice. Ker pa je najmlajša hči porodila dvojčice, se je cela grda stvar izvedela. Sodišče v Bambergu je obsodilo moža v trimesečno, ženo pa v eno letno ječo. —

* **Roparska romantika.** V Parizu je zasledila policija zelo nevaren roparski brlog, ki je bil obdan od uprav srednjeveške romantike. Bivša dvorna uslužbenka Marija Tereza Gourdon je kupila pred meseci lep zasebni hotel v Rue de Reully ter ga elegantno opremila. Mlada dama — bila je šele 19 let stara — je živela zelo tajinstveno z nikomur v soseščini ni govorila ter sploh nikogar spustila v hišo. Ko je bilo nedavno v mestu ukradenih dragocenosti za 75.000 frankov, slutila je policija, da v tem hotelu ni vse v redu. Vdrla je ponoči v hišo. Vse je bilo v temi, le na koncu hodnika je prihajala luč iz sobe. Bilo je to jedilnica, kjer je sedelo 8 mož in dve ženski pri bogati večerji. Ko so se policaji z nape-timi revolverji približali ter je njih poveljnik hotel aretovati hišno gospodinj, potegnil je eden gostov revolver ter zaklical: Gorje vam, ako se dotaknete Sirene iz Renillyja! Razorožili so ga ter vse povezali. Pri hišni preiskavi so našli celo bolniško dvorano z bogato lekarno. Na postelji je ležala ena ženska z obvezanim obrazom. Eden ropar-

jev, katerega so klicali tovariši doktor, je res študiral več let medicino. Pod streho so našli tako bogate zaloge ukradenih reči, da so jih na vozovih odpeljali na policijo. V miznici domačice pa so našli trgovsko sestavljeno bilanco, kje in koliko se je ukradlo ter katere hiše so na vrsti.

Zadnji potomec Obrenovičev. V Carigradu je umrl sultanov arhitekt Iddi Efendi, katerega smrt bo spravila najbrže na površje ljubimski roman pokojnega kralja Milana. Iddi Efendi je bil namreč stari oče pravega potomca Obrenovičev. Kralj Milan je namreč imel z njegovo hčerjo, poznejšo soprogo srbskega komornika Kristića, ljubavno razmerje, kateremu razmerju je izišel sin Milan. In ker je zakon kralja Aleksandra brez otrok, ima ta Milanov sin edino pravico do srbskega prestola.

Strašni viharji so razsajali pretečeno soboto na Angleškem. Strehe dimnike, in cerkvene stolpe je vihar odnašal, brzjave trgal, cele vlake premetaval. V Corku se je zrušila hiša ter podsula 15 oseb. V Carnforthu je vihar prekucnil osem voz železniškega vlaka. Nad 30 oseb je ranjenih. V Haugesundu sta se potopila dva čolna s sedmimi ribiči. Blizu Ulverstona je vihar vrgel celi vlak z mostu v reko. Vsa škoda se seveda še ne da ceniti, a znaša več milijonov.

Dete na prodaj. V nekem newyorškem časopisu čitali smo sledeče naznanilo: »Na prodaj. — Lepo dete moškega spola, staro 3½ mesece. Njegova mati ga ne more vzgajati, ker mora vsaki dan iti na delo. Vprašajte pri gospej Kleinovi, št. 292 iztočna 3 ulica.« Mati nesrečnega otroka je gospa Schwagerjeva, št. 361 iztočna 3. ulica. Ona je izjavila, da svoje dete preveč ljubi, in da neče, da bi lakote poginilo, radi česar ga hoče izročiti dobrim ljudem. Njen mož jo je ostavil in vzel seboj ves denar.

Loterijske srečke.

Brno , 4. marca.	32, 42, 30, 11, 63.
Dunaj , 28. februarja.	16, 29, 25, 3, 12
Trst , 21. februarja.	84, 17, 73, 52, 21.
Gradeo , 28. februarja.	13, 8, 1, 78, 77.
Praga , 25. februarja.	73, 74, 44, 67, 53.
Lino , 21. februarja.	37, 89, 32, 42, 70.

Tržne cene v Ljubljani.

	K/h		K/h
Gov. meso I. kg	1 30	pšenič. 100 kg	28 50
" " II. "	1 10	koruzna " "	20 —
" " III. "	1 —	ajdova " "	37 —
Teletje, . . .	1 50	Fizol, liter . . .	20 —
Praščje m. sv. "	1 60	Grah, " . . .	40 —
" pr. "	2 —	Leča, " . . .	25 —
Kostrun. meso "	1 —	Kaša, " . . .	20 —
Maslo	2 60	Ričet, " . . .	18 —
Surovo maslo, "	2 40	Pšenica 100 kg	18 —
Mast praščja, "	1 90	Rž.	15 60
Slanina sveža, "	1 80	Ječmen. " "	15 60
" prek. " "	2 —	Oves	15 40
Saló	1 40	Ajda	19 —
Jajce	— 6	Proso, bel. " "	18 —
Mleko, liter . .	— 18	" nav. " "	16 —
Smetana sl. lit.	— 80	Koruzza, " "	15 —
" kislá	— 80	Krompir " "	5 60
Med kg	1 50	Drva, trda m³	7 80
Piščanec.	1 40	" meh. " "	5 60
Golob	— 50	Seno . . 100 kg	7 40
Raca	— —	Slama	7 —
Zajec.	— —	Stelja. . . .	— —

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Povsod po Slovenskem

in še čez mejo razširja se od dne do dne poraba prave in najboljše

kavine primesi

v prid družbe sv. Cirila in Metoda iz

I. jugoslov. tovarne za kavine surogate

— v Ljubljani. —

Zahtevajte jo povsod!!

Odlikovan s kolajno na pariški razstavi leta 1900.

Vse vrste 2409-5

tamburic

priporoča tvrdka

J. Stjepušin

v Sisku

na Hrvatskem.

Ilustr. cenik

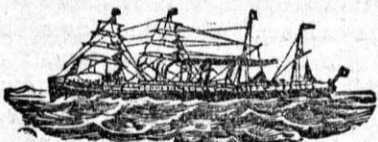
se pošlje na zahte-

vanje

franko.

Odlikovan s kolajno na budapeštanski razstavi l. 1896.

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New York in v Philadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaju ali (2073—27)

Anton Rebek, konc. agent v Ljubljani, Kolodvorske ulice 32.

Najnižje cene.

Skrbno preblekanje

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
v Ljubljani, Mestni trg.

Največji izbor.

Največje, najhitrejšo ter najvarnejšo vrsto velikanskih parnikov, ki vozijo
v Ameriko.

Hamburg-New York le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja ter daje pojasnila točno in brezplačno oblastveno potrjena

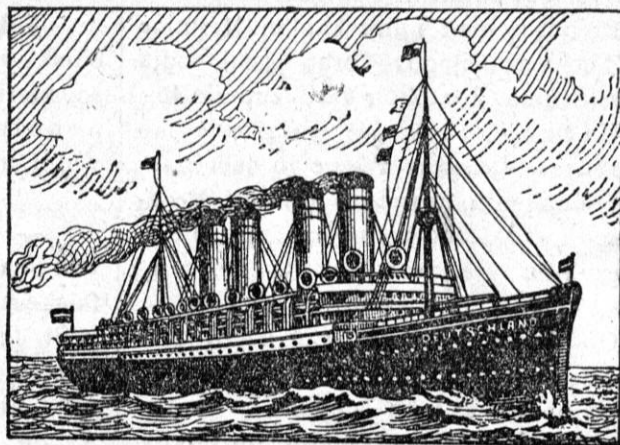
agentura

Hamburg-Ameriške linije

Ljubljana

Dunajska cesta št. 31

od južnega kolodvora takoj na desno.

Dr. Franc Piki

naznanja, da je otvoril

v Postojini

odvetniško pisarno.

Postojina, dne 1. marca 1903. (620—2)

Vsaki gospodinj

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

